

29e Jaarvergadering International Waterfowl Research Bureau

De jaarvergadering van het IWRB werd van 9-14 mei 1983 in Santa Maria de la Rábida (Huelva) Spanje gehouden. Er was een symposium aan verbonden over het thema „Habitat seasonality and waterfowl biology, with special reference to the Mediterranean and the Neotropics” (proceedings verschijnen in *Donana Acta Vertebrata*). Daarnaast waren er de volgende excursies georganiseerd: Coto Doñana, omgeving van Huelva en studietours naar water- en moerasgebieden in het zuidelijke, centrale en westelijk deel van Spanje. Er waren c. 100 deelnemers uit 33 landen, terwijl ook de ICBP, IUCN en CIC vertegenwoordigd waren. Behalve veel van de 35 lidstaten waren ook vrijwel alle Zuidamerikaanse en enkele Middenamerikaanse landen vertegenwoordigd. Dat laatste werd mede mogelijk gemaakt door financiële steun uit Spaanse fondsen.

De volgende Nederlanders namen aan de bespreking deel: E. Carp (Tour du Valat) IWRB-adviseur, F. Leeuwenberg (Directie Faunabeheer) coördinator Hunting Harvest Research Group, A. C. Perdeck (IOO) coördinator Ringing Research Group, J. Rooth (RIN) nationaal gedelegeerde, C. J. Smit (RIN) coördinator Wader Research Group (Oude Wereld) en J. A. van der Ven (SBB), die als nationaal gedelegeerde is benoemd in de vacature die ontstaan is door het overlijden van T. Lebrecht.

Activiteiten hoofdkwartier in Slimbridge

Naast het leggen en onderhouden van alle mogelijke contacten en de bemoeienissen met bedreiging en bescherming van moerassen en watervogels besteedt de staf van het hoofdkwartier veel tijd aan de voorbereiding, de organisatie en de afwerking van conferenties. Sinds de vorige jaarvergadering waren dit:

Third Technical meeting on Western Palearctic migratory bird management, 12-15 oktober 1982 in Münster. Naast de recente ontwikkelingen van de populatie Rotganzen en de daarmee gepaard gaande problemen was het hoofdonderwerp van deze conferentie het beheer van water- en moerasgebieden ten behoeve van watervogels. Dank zij veel voorbereidend werk konden de resultaten worden gepubliceerd als handboek onder de titel *Managing wetlands and their birds*.

Second regional meeting on West African wetlands, 8-15 december 1982 in Mauretanië (zie *Limosa* 56: 271).

Behalve het reeds genoemde handboek werden ook de proceedings van de tweede *Technical meeting on Western Palearctic migration bird management* gepubliceerd met als onderwerpen Rotganzen, eenden en speciaal Smienten. De bijdragen aan het ganzensymposium in Debrecen (1981) werden in 1982 in het Hongaarse ornithologisch tijdschrift *Aquila* gepubliceerd (308 p.). De resultaten van het steltloper-symposium dat de *Feeding Ecology Research Group* in 1981 op

Texel organiseerde, zullen eind 1983 bij de Cambridge University Press verschijnen.

De proceedings van het symposium in Edmonton zullen in 1983 door de *Canadian Wildlife Service* worden gepubliceerd. Het is de bedoeling om het verslag van het symposium „Colonial breeding waterfowl” (1978) in het volgende *IWRB Bulletin* te publiceren. Door allerlei oorzaken heeft deze publicatie veel vertraging opgelopen. Dit is mede het gevolg van een te kleine staf op het hoofdkwartier.

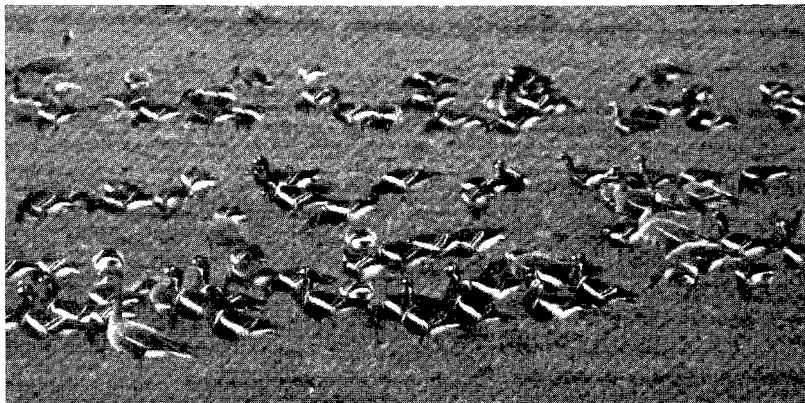
De tijdelijke versterking van het hoofdkwartier met een assistent-directeur onderzoek (Arnd Røger) zal vooral de coördinatie van de werkgroepen en de uitwerking van de internationale tellingen ten goede komen. De honorair algemeen directeur prof. G. V. T. Matthews werd voor een (laatste!) termijn van 4 jaar herbenoemd. Het ziet er naar uit dat met het mondiaal worden van het IWRB de taak van algemeen directeur in de nabije toekomst niet meer als een honoraire functie vervuld kan worden. Er zal naar een professionele en betaalde kracht moeten worden uitgezien. Dit vereist wel een betere financiële positie, een eerste aanzet daartoe werd gegeven door een werkgroepje onder leiding van Van der Ven, dat leidde tot suggesties voor een betere financiële basis.

Werkgroepen

Eenden Arnd Røger zal proberen de achterstand weg te werken in de analyse van de midwintertellingen die is ontstaan door de pensionering van George Atkinson-Willes. In verband hiermee zal in de winter 1983/84 een workshop worden georganiseerd waar problemen als standaardisering, verwerking van gegevens en uitbreiding aantal soorten besproken worden. De *Seaduckbranch* rapporteerde onder meer over de toenemende populatie van Eideenden in de Zwarte Zee (!) die in 10 jaar tot 50 paren is toegenomen.

Ganzen In verband met coördinatie van onderzoek en ringprogramma's zou een algemeen coördinator wenselijk zijn. Momenteel is er een vacature maar er zijn wel soortcoördinatoren. Naar aanleiding van het toegenomen aantal Rotganzen (c. 200 000 in 1982/83) en het verjagen van Kleine Rietganzen in de herfst in Denemarken (waardoor ze eerder naar Nederland komen!) kwam de problematiek van de landbouwschade aan de orde. Er is besloten om voor dit onderwerp een workshop te organiseren, waarbij vooral aan de soortcoördinatoren wordt gedacht. In een later stadium kan deze problematiek in ruimer verband worden besproken.

Bedreigde soorten Een droevige regionale actualiteit was de Marmereend, nota bene symbool van de conferentie, die in 1983 niet meer in 't wild broedde in Spanje! Er worden wel reintroductiepogingen gedaan (o.a.

Roodhalsganzen en Kolganzen, 28 oktober 1970, Dobrogea, Roemenië (Jules Philippona). Red-breasted Geese *Branta ruficollis* and White-fronted Geese *Anser albifrons*.

in Las Tablas de Damiel). De Witkopeenden blijven met 60-80 individuen op hetzelfde peil of nemen zelfs iets toe. Ze worden zoveel mogelijk beschermd maar sommige resterende biotopen zijn ook onder invloed van de vier jaar lange droogte in oppervlakte afgenomen. Men is bevreesd voor de vermenging met de in Italië en Frankrijk geïntroduceerde Rosse Stekelstaart. Er is een speciale organisatie in Spanje (*Amigos de la Malvasia*) om de Witkopeenden en hun biotopen voor Spanje te behouden. Men tracht de kleine populatie van White-winged Woodducks in Bangladesh te redden door reservaatvorming en het uitzetten van in gevangenschap uitgebroede vogels. Verheugend was de waarneming van 8 à 10 000 Roodhalsganzen november 1982 in Roemenië. De achteruitgang schijnt te zijn gestopt.

Flamingo's Onder invloed van de vier jaar lange droogte in Noord-Afrika en Zuid-Spanje gaat de Westmediterrane populatie steeds noordelijker broeden. De populatie blijft op het niveau van 60-70 000 Flamingo's die in het voorjaar van 1983 vrijwel allemaal in Zuid-Frankrijk vertoefden en met een record aantal van meer dan 15 000 paar in de Camargue broedden. In deze werkgroep heeft Bart de Boer als coördinator voor de Nieuwe Wereld een enquête laten uitgaan.

Reigers Dit is een nieuwe groep, evenals de vorige, in samenwerking met ICBP en eveneens opgesplitst in de Oude en Nieuwe Wereld. Voor de Oude Wereld is Heinz Hafner (Tour du Valat) de coördinator. Naast het leggen van contacten en uitwisselen van resultaten van reigeronderzoek in de hele wereld zal Hafner zich voorlopig vooral toeleggen op de verspreiding en voedselbiologie van de reigers in het Mediterrane gebied.

Hunting Rationalization Research Group De rol en de betekenis van de jacht op de bejaagde populaties wordt onderzocht. De in juli 1983 overleden coördinator T. Lampio publiceerde in 1983: *Waterfowl hunting in Europe, North America and some African and Asian countries in 1980-81 (IWRB Special Publication 3)*.

Deze werkgroep zal gegevens over de jacht en jachtdruk in Zuid-Amerika bij elkaar brengen. De *Hunting Harvest Research Group* sluit met het opzet-

ten en analyseren van jachtstatistieken bij het onderzoek van de vorige groep aan.

Ringonderzoek Ook deze groep zoekt aansluiting bij de beide vorige door als toekomstig onderzoek te denken aan het verband tussen exploitatie en grootte van een populatie en het probleem in hoeverre de mortaliteit door de jacht geconpenseerd wordt door vermindering van andere sterfte-oorzaken.

Zwanen Het mondiale onderzoek met behulp van gekleurde nekbanden wordt de komende jaren uitgebreid met Zuid-Amerika.

Steltlopers Zowel de coördinator van de Nieuwe Wereld als die van de Oude Wereld gaven in een uitgebreid rapport een overzicht van de activiteiten en de plannen van de groep. Het zal duidelijk zijn dat vooral verspreiding en populatietrends een belangrijk onderwerp vormen en dat vooral aan de, nog vaak onvoldoende informatie van het zuidelijk halfrond, gewerkt moet worden. Gelukkig worden door expedities uit Europa en Noord-Amerika steeds meer gegevens uit Afrika en Zuid-Amerika verzameld. Het zal echter nodig zijn om voor de continuïteit van het onderzoek de bescherming en het beheer voldoende lokale mensen in te schakelen. Het IWRB stimuleert daartoe zoveel mogelijk het opleiden en trainen van personeel voor beheer en onderzoek van water- en moerasgebieden en watervogels.

Latijns-Amerika Het vorig jaar in Edmonton gelanceerde project om eind 1984 een overzicht gereed te hebben van de belangrijkste water- en moerasgebieden en van de status van de watervogels vordert goed. Het gaat hierbij om Zuid- en Midden-Amerika en het Caraïbisch gebied.

Toekomstige conferenties

De jaarvergadering in 1984 zal op 6 mei in Groningen worden gehouden voorafgaand aan de conferentie van de lidstaten van de Ramsar Conventie die van 7-13 mei in Groningen plaatsvindt. Het is de bedoeling dat begin 1985 de IWRB-jaarvergadering in Latijns-Amerika plaatsvindt. Er is een uitnodiging van Chili hoewel de realisatie daarvan nog wel moeilijkheden kan geven. Voor 1986 is er een uitnodiging van Noorwegen.

J. Rooth